

Sygnatura akt III Ua 2/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 23-02-2016 r.

Sąd Okręgowy w Koninie

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia – SO Elżbieta Majewska (spr.)**

Sędziowie: **SO Jadwiga Świącicka, SO Ewa Kozłowska**

Protokolant: **sekretarz B. Z.**

po rozpoznaniu w dniu **23-02-2016 r.** w **Koninie**

sprawy **M. J.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o jednorazowe odszkodowanie z tytułu choroby zawodowej

na skutek apelacji **pozwanego**

od wyroku **Sądu Rejonowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w **K.**

z dnia **24.11.2015r.** sygn. akt **IV U 146/15**

Oddala apelację.

Jadwiga Świącicka Elżbieta Majewska Ewa Kozłowska

Sygnatura akt III Ua 2/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27.01.2015 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. przyznał M. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej w wysokości odpowiadającej 10% stałego uszczerbku na zdrowiu. W uzasadnieniu wskazano, że na okoliczność stałego albo długotrwałego uszczerbku na zdrowiu odwołującej przeprowadzono badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS a następnie Komisję Lekarską Zakładu. Orzeczeniem z dnia 07.01.2015 r. i 10.02.2015 r. stwierdzono 10% stałego uszczerbku na zdrowiu, który pozostaje w związku z orzeczoną chorobą zawodową. Orzeczenie to zostało wydane po przeprowadzeniu bezpośredniego badania odwołującej i analizie dokumentacji medycznej.

Odwołująca w ustawowym trybie i terminie wniosła odwołanie od powyższej decyzji. Wskazała, że w jej ocenie doznała wyższego stałego uszczerbku na zdrowiu, tj. 30%. Odwołująca podniosła, iż ZUS ustalił uszczerbek na najniższym poziomie nie wskazując jednocześnie jakimi przesłankami kierował się ustalając ów poziom. ZUS wniósł o oddalenie

odwołania oraz zasądzenie od odwołującej na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa sądowego wg norm przepisanych, uzasadniając swoje stanowisko jak w w/w decyzji.

Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie wyrokiem z dnia 24.11.2015 r. wydanym w sprawie o sygn. akt IV U 146/15 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 18-02-2015 w ten sposób, że przyznaje odwołującej M. J. prawo do jednorazowego odszkodowania w związku z chorobą zawodową w wysokości 15% stałego uszczerbku na zdrowiu.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte na podstawie następujących ustaleń faktycznych :

Odwołująca M. J. jest z zawodu nauczycielem. W zawodzie pracowała przez 33 lata. Uczyla przedmiotów ekonomicznych. Około 2005 r. pojawiły się pierwsze dolegliwości głosowe w postaci nawracających chrypek, zaników głosu, uczucia suchości w gardle i chrząkania. Decyzją z dnia 14.10.2014 r. Wielkopolski (...) stwierdził u odwołującej chorobę zawodową: przewlekłą chorobę narządu głosu spowodowaną nadmiernym wysiłkiem głosowym trwającym co najmniej 15 lat pod postacią niedowładu mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią wymienioną w pozycji 15 pkt 3 wykazu chorób zawodowych określonego w przepisach w sprawie chorób zawodowych, wydanych na podstawie art. 237 § 1 pkt 3- 6 i § 1⁽¹⁾ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r.- Kodeks Pracy.

Zaskarżoną decyzją ZUS przyznał M. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej w wysokości odpowiadającej 10 % stałego uszczerbku na zdrowiu. Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza foniatri I. K., który wskazał, że na podstawie analizy dokumentacji medycznej oraz na podstawie przeprowadzonych badań w Katedrze i (...) w P., stwierdza się zaburzenia w funkcjonowaniu krtani mogące mieć związek z wykonywanym zawodem nauczyciela: w krtani potwierdzono wrzecionowatą niedomykalność fonacyjną głośni, będącą następstwem niewydolności mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe. Zmiany w badaniu laryngoskopowym zostały potwierdzone także badaniem radiologicznym oraz zmianami w analizie akustycznej głosu odwołującej w programie (...) przed i po obciążeniu głosu. W związku z tym zdaniem biegłego odwołująca jest trwale, częściowo (nie może pracować w zawodzie wymagającym sprawnego aparatu głosowego) niezdolna do pracy, od chwili orzeczenia o chorobie zawodowej. Procentowy uszczerbek na zdrowiu w przypadku niewydolności o takim charakterze wynosi 15%. W dalszej części uzasadnienia Sąd Rejonowy podał, że w związku z zastrzeżeniami do w/w opinii zgłoszonymi przez organ rentowy, biegła wydała opinię uzupełniającą, w której podtrzymała wnioski opinii pierwotnej. W szczególności wskazała, iż rehabilitacja nie spowoduje już poprawy stanu funkcjonalnego fałdów głosowych i głośni z powodu organicznie uwarunkowanego osłabienia mięśni wewnątrz krtaniowych. Stan ten został potwierdzony analizą akustyczną tonu krtaniowego w programie (...).

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie akt ZUS, opinii lekarza biegłego foniatri, dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy. Dokumenty przedstawione przez strony nie były kwestionowane, nie budziły też wątpliwości Sądu Rejonowego.

Sąd I instancji uznał za w pełni przydatną i wiarygodną opinię sporządzoną przez biegłego lekarza foniatrię. Sporządzając opinię biegły przeprowadził badanie odwołującej oraz oparł się na dokumentacji medycznej odwołującej. Sąd Rejonowy wskazał, że biegły miał więc wystarczający materiał do określenia, czy odwołująca na skutek choroby doznała uszczerbku na zdrowiu, jeżeli tak to w jakim procencie. Zdaniem Sądu Rejonowego biegły sporządził opinię rzetelnie i profesjonalnie. Opinia jest jasna i w pełni zrozumiała - w wyczerpujący sposób wyjaśnia wszelkie wątpliwości, a Sąd I instancji w rozstrzygnięciu sprawy oparł się na niej.

W rozważaniach prawnych Sąd Rejonowy podał, że odwołująca wywodzi swoje roszczenie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2002 r., Nr 199, poz. 1673 ze zm.), zgodnie z którym ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Ust. 2 cytowanego przepisu wskazuje, że za stały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie

sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu nierokujące poprawy. zgodnie z ust. 3 za długotrwały uszczerbek na zdrowiu uważa się takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie czynności organizmu na okres przekraczający 6 miesięcy, mogące ulec poprawie. Zgodnie z treścią art. 4 cytowanej ustawy za chorobę zawodową uważa się chorobę określoną w art. 235¹ Kodeksu pracy. Przepis ten stanowi, że za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych "narażeniem zawodowym".

Sąd I instancji podał, że na gruncie niniejszej sprawy bezspornym była okoliczność, że u odwołującej stwierdzono chorobę zawodową. Wynikało to bowiem z decyzji z dnia 14.10.2014 r. Wielkopolskiego (...) Spór dotyczył wysokości uszczerbku na zdrowiu będącego skutkiem tejże choroby zawodowej. Organ rentowy ustalił bowiem 10% stałego uszczerbku na zdrowiu, natomiast odwołująca domagała się orzeczenia uszczerbku w wyższej wysokości. Sąd Rejonowy podał, że w związku z tym, że Sąd nie posiada wiadomości specjalnych w w/w zakresie, powołano biegłego lekarza foniatrę celem ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu, jakiego doznała odwołująca. Biegły w opinii wskazał na 15% uszczerbku na zdrowiu.

W związku z tym Sąd Rejonowy w oparciu o art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującej M. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu choroby zawodowej w wysokości 15% stałego uszczerbku na zdrowiu.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł organ rentowy zaskarżając wyrok w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 11 ustawy z 30.10.2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych poprzez uznanie, że ubezpieczona ma prawo do jednorazowego odszkodowania w związku z chorobą zawodową w wysokości 15 %. Zarzucono również sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego w sprawie wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez uznanie dowodu z opinii biegłego foniatry przy jednoczesnym pominięciu okoliczności wskazywanych przez organ rentowy w zastrzeżeniach do opinii. W oparciu o powyższe wniesiono o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa sądowego za obie instancje.

W uzasadnieniu apelacji podkreślono, że wobec braku działań profilaktycznych i braku higieny głosu orzeczonego 15 % uszczerbek jest wygórowany i nie znajduje uzasadnienia w opinii biegłego lekarza. Zwrócono przy tym uwagę, że Sąd Rejonowy w zasadzie nie odniósł się do zastrzeżeń opinii wniesionych przez organ rentowy, stwierdzając jedynie, że biegła podtrzymała wnioski opinii pierwotnej, jak również biegła nie odniosła się merytorycznie do zarzutów organu rentowego.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje :

Apelacja organu rentowego okazała się nieuzasadniona.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył ustalenia wysokości procentowego stopnia uszczerbku na zdrowiu ubezpieczonej w związku ze stwierdzoną u niej chorobą zawodową.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30.10.2002 r. (t.j. Dz.U.2015.1242) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Szczegółowe zasady orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku

na zdrowiu oraz tryb postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku i wypłacaniu jednorazowego odszkodowania zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r. (t.j. Dz.U.2013.954).

Organ rentowy formułuje zarzut dotyczący przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. przy ocenie opinii biegłej foniatry oraz naruszenia prawa materialnego tj. art. 11 cyt. ustawy.

Sąd Okręgowy nie podziela zawartego w apelacji zarzutu o przekroczeniu zasady swobodnej oceny dowodów wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. przy dokonywaniu oceny przydatności opinii biegłej foniatry. Przede wszystkim zauważyć należy, że opinia biegłego jest specyficznym dowodem podlegającym ocenie głównie w płaszczyźnie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Z tego też względu sąd samodzielnie nie może nie podzielać merytorycznych poglądów biegłego, czy zamiast nich wprowadzać własne stwierdzenia (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9.12.2014 r., III AUa 252/14, Lex nr 1711531). Z istoty i celu dowodu z opinii biegłego wynika, że jeżeli rozstrzygnięcie sprawy wymaga wiadomości specjalnych, dowód z opinii biegłego jest koniecznością. W takim przypadku Sąd nie może poczynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego jeżeli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym.

W kontekście podniesionych przez skarżącego zarzutów podkreślenia wymaga, iż biegła dysponowała wystarczającym materiałem pozwalającym wydać opinię w przedmiocie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, w tym także tym znajdującym się w aktach organu rentowego a więc również i opiniami lekarzy orzeczników ZUS. Podzielić należy ocenę Sądu Rejonowego, że opinia biegłej foniatry stanowiła przydatny dowód w sprawie. Została sporządzona w sposób fachowy i rzetelny, wnioski opinii zostały sformułowane na podstawie analizy dostępnej dokumentacji medycznej, wyników specjalistycznych badań oraz bezpośrednio badanie odwołującej. Opinia ta spełnia zatem wymóg w zakresie jej zupełności, jest jasna i logiczna. Swoje końcowe wnioski biegła zaprezentowała w sposób stanowczy i wyczerpująco ją uzasadniła. Ponadto biegła odniosła się do zarzutów formułowanych przez organ rentowy, a na dalszym etapie postępowania opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Zastrzeżenia organu rentowego zawarte w apelacji odnoszą się głównie do tego, że wnioski biegłej pozostają w sprzeczności z tym, że lekarze orzecznicy ZUS stwierdzali u odwołującej 10 % stały uszczerbek na zdrowiu. Należy jednak podkreślić, że nie jest to okoliczność, która dyskwalifikuje wydaną opinię. Poprzestanie na negowaniu opinii biegłej, z powołaniem się na odmienną interpretację stanu zdrowia ubezpieczonej, uznać należy za niewystarczające dla jej skutecznego podważenia. To, iż lekarze ZUS w sposób odmienny ocenili stan zdrowia odwołującej nie stanowi konkretnego zarzutu do opinii biegłej, a jedynie wyraz stanowiska pozwanego, do którego ma on prawo tak samo jako odwołująca, która może być przekonana o odmiennym ocenie stanu zdrowia, powołując się na stanowiska lekarzy u których się leczy. Dopiero biegły lekarz sądowy, który jest osobą bezstronną, niezaangażowaną w spór może w sposób obiektywny i właściwy, gdyż dysponuje odpowiednią wiedzą medyczną, ocenić stanowiska stron. Biegła wzięła więc pod uwagę stanowiska obu stron, dokumentację medyczną – także tą znajdującą się w aktach rentowych - i doprowadziło to do przedstawionych przez nią wniosków.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy nie doszło również do naruszenia art. 11 ustawy. Zgodnie z treścią załącznika do rozporządzenia z 18.12.2002 r., który przewiduje procenty stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, w przypadku choroby zawodowej będącej przewlekłą chorobą narządu głosu spowodowanej nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat, w tym wypadku niedowładem mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe

z niedomykalnością fonacyjną głosi i trwałą dysfonią (punkt 189c załącznika) przewiduje się możliwość oceny uszczerbku na zdrowiu w przedziale 10-30 %. Tym samym ustalenie wartości 15 % mieściło się w tych granicach. Sąd

Rejonowy prawidłowo zastosował więc do ustalonego przez siebie stanu faktycznego prawo materialne i dokonał jego prawidłowej wykładni.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.

SSO Jadwiga Świącicka SSO Elżbieta Majewska SSO Ewa Kozłowska